

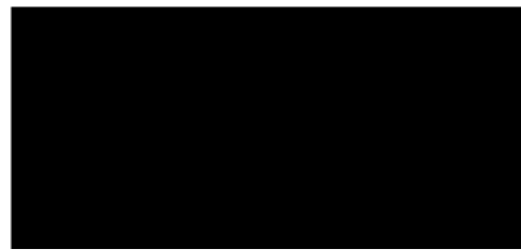
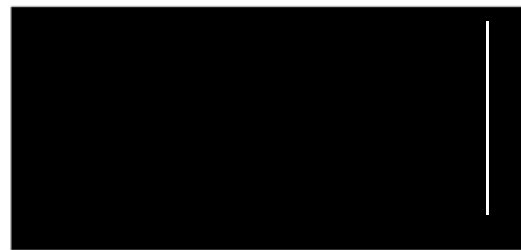
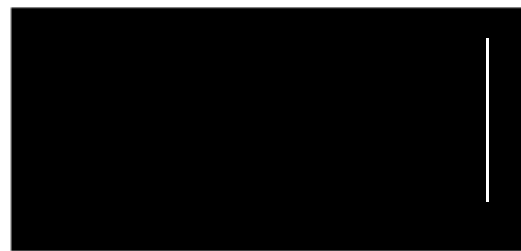
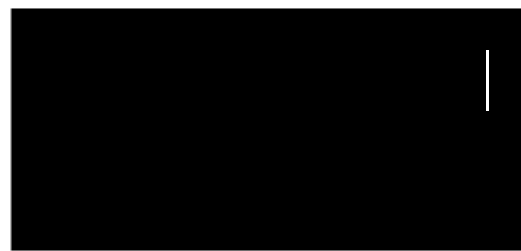
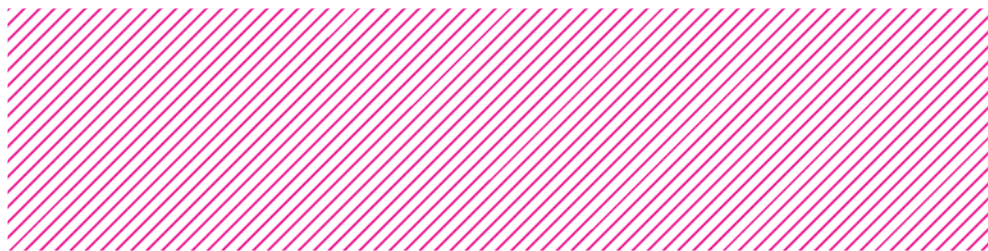

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditet i forsikringsforetak |

2020 |

Innhold

1	Sammendrag	4
2	Markedsutvikling	4
3	Livsforsikring	5
3.1	Solvenskapitaldekning	5
3.2	Solvenskapitalkrav	6
3.3	Solvenskapital	9
3.4	Minstekapitaldekning	10
4	Skadeforsikring	11
4.1	Solvenskapitaldekning	11
4.2	Solvenskapitalkrav	12
4.3	Solvenskapital	14
4.4	Minstekapitaldekning	15
5	Solvens II – regelverk og metodikk	16

1 Sammendrag

Rapporten gir en oversikt over soliditeten i livsforsikrings- og skadeforsikringsforetakene basert på den årlige Solvens II-rapporteringen per 31. desember 2020. Rapporten inneholder opplysninger om foretakenes solvenskapitalkrav, solvenskapital og solvens- og minstekapitaldekning. Begrepet solvenskapital benyttes i denne rapporten som betegnelse på tellende ansvarlig kapital som medregnes til dekning av solvenskapitalkravet. Det er en særlig omtale av solvenskapitalkravet ettersom detaljerte opplysninger om dette kun fremkommer i årsrapporteringen. For nærmere informasjon om Solvens II-regelverket, se kapittel 5.

Solvens- og minstekapitaldekningen i livsforsikringsforetakene samlet økte med henholdsvis 9 og 8 prosentpoeng i løpet av fjoråret, til henholdsvis 244 og 539 prosent ved utgangen av 2020. Som følge av rentenedgangen ble solvenskapitaldekningen uten bruk av overgangsregelen redusert fra 218 prosent ved utgangen av 2019 til 198 prosent per 31. desember 2020. Samtlige livsforsikringsforetak tilfredsstilte både solvens- og minstekapitalkravet.

Markedsrisiko er den største risikoen for livsforsikringsforetakene samlet og utgjorde 60 prosent av basiskravet til solvenskapital.¹ Kredittmarginrisiko, renterisiko og aksjerisiko var de dominerende markedsrisikoene for livsforsikringsforetakene samlet, med henholdsvis 29, 25 og 23 prosent av samlet markedsrisiko.

Solvenssituasjonen i skadeforsikringsforetakene samlet er god, men den ble noe redusert i 2020. Det skyldes blant annet at flere foretak har planlagt og utbetalt utbytter i løpet av året. Samtlige skadeforsikringsforetak med unntak av WaterCircles Forsikring, tilfredsstilte både solvens- og minstekapitalkravet ved utgangen av 2020, med en samlet solvens- og minstekapitaldekning på henholdsvis 212 og 542 prosent.

Forsikringsrisiko (skade- og helseforsikringsrisiko) var den største risikoen for skadeforsikringsforetakene og utgjorde 60 prosent av basiskravet til solvenskapital².

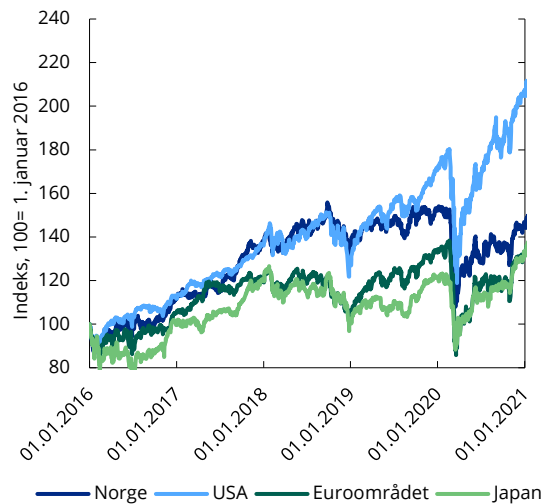
2 Markedsutvikling

- I 2020 var finansmarkedene preget av utbruddet av koronapandemien og tiltakene i mange land for å dempe spredningen. Aksjemarkedene falt betydelig i mars, men hadde stort sett hentet seg inn igjen ved utgangen av 2020, se figur 2.1. De globale vekstutsiktene ble svekket og det var en nedgang i lange statsrenter i mange land, se figur 2.2. Den norske tiårige statsobligasjonsrenten var 0,96 prosent ved utgangen av året. Swap-renten, som legges til grunn som diskonteringsrente under Solvens II, hadde en tilsvarende utvikling.

¹ Før diversifiseringseffekter, men etter justeringen for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger.

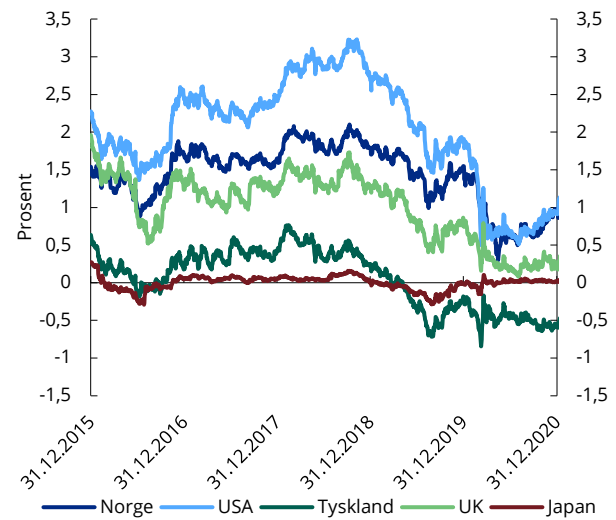
² Før diversifiseringseffekter.

Figur 2.1 Aksjeindekser (MSCI) for utvalgte områder

Kilde: Refinitiv Siste observasjonsdato: 01.01.2021

Figur 2.2 Rente på 10-årige statsobligasjoner

Kilde: Refinitiv Siste observasjonsdato: 31.12.2020

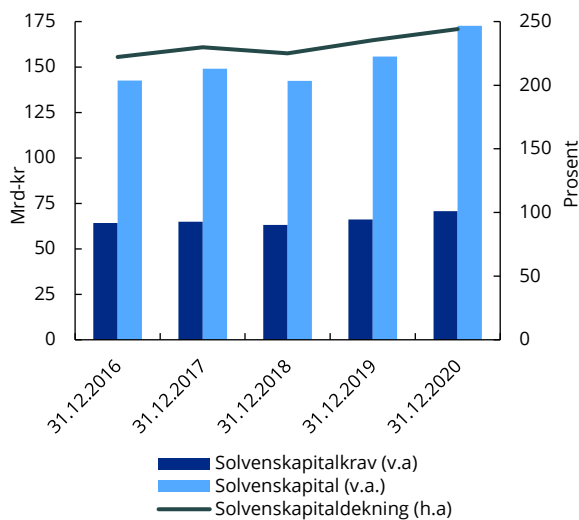
3 Livsforsikring

3.1 Solvenskapitaldekning

- Den samlede solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene med bruk av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger³ var 244 prosent per 31. desember 2020, hvilket er 9 prosentpoeng høyere enn året før.
- Solvenskapitaldekningen uten bruk av overgangsregelen for livsforsikringsforetakene samlet var 198 prosent per 31. desember 2020, en reduksjon på 20 prosentpoeng fra 31. desember 2019, se figur 3.2. Lave renter øker betydningen av overgangsregelen. Rentenedgangen i 2020 bidro til å svekke livsforsikringsforetakenes finansielle stilling målt ved solvenskapitaldekningen uten overgangsregelen.
- Seks livsforsikringsforetak hadde effekt av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger per 31. desember 2020. Det er opp fra fire foretak ved utgangen av 2019.

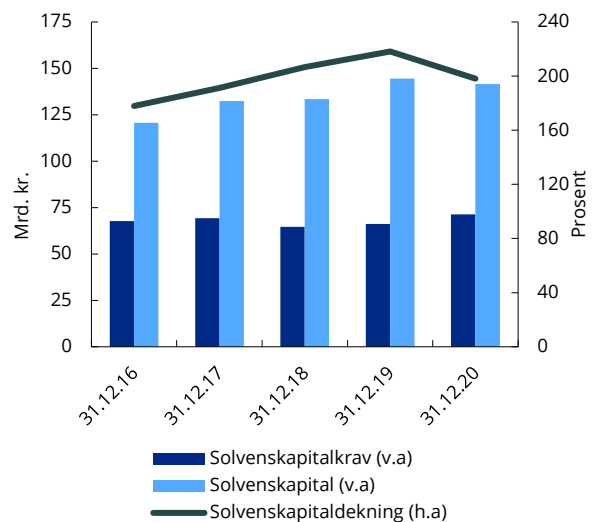
³ Se kapittel 7 for en redegjørelse om overgangsregelen.

Figur 3.1 Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.2 Solvenskapitaldekning uten bruk av overgangsregelen i livsforsikringsforetakene samlet

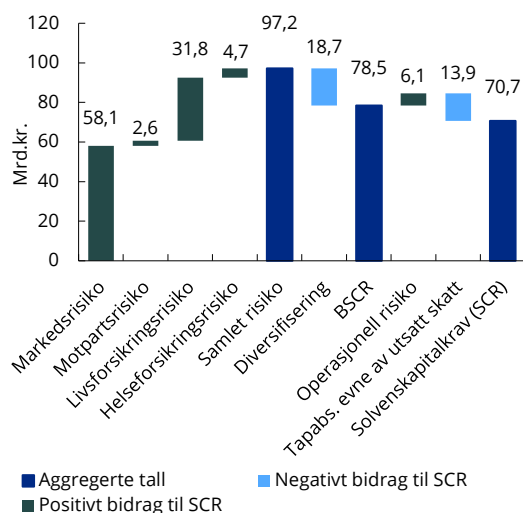
Kilde: Finanstilsynet

3.2 Solvenskapitalkrav

- Solvenskapitalkravet⁴ for livsforsikringsforetakene samlet var 70,7 mrd. kroner ved utgangen av 2020, noe høyere enn ved utgangen av 2019, se figur 3.3 og 3.4.
- Den største risikoen er fortsatt markedsrisiko, som utgjorde 60 prosent av basiskravet til solvenskapital (BSCR) før diversifiseringseffekter, hvilket er fem prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2019. Livsforsikringsrisiko og helseforsikringsrisiko utgjorde henholdsvis 33 prosent og 5 prosent av samlet risiko, det er fem og ett prosentpoeng lavere enn ved utgangen av 2019. Motpartsrisikoen er begrenset, blant annet som følge av høy kredittverdighet hos motpartene.
- Diversifiseringseffektene medførte en reduksjon i summen av de partielle kapitalkravene for de fire risikoområdene på 19 prosent.
- Kapitalkrav for operasjonell risiko beregnes i tillegg til basiskravet til solvenskapital og medførte et påslag på 8 prosent av basiskravet til solvenskapital.
- Tapsabsorberende effekt av utsatt skatt kommer til fradrag og medførte en reduksjon i solvenskapitalkravet på 16 prosent. Noen av foretakene har ikke beregnet og rapportert en justering for den tapsabsorberende evnen av utsatt skatt.

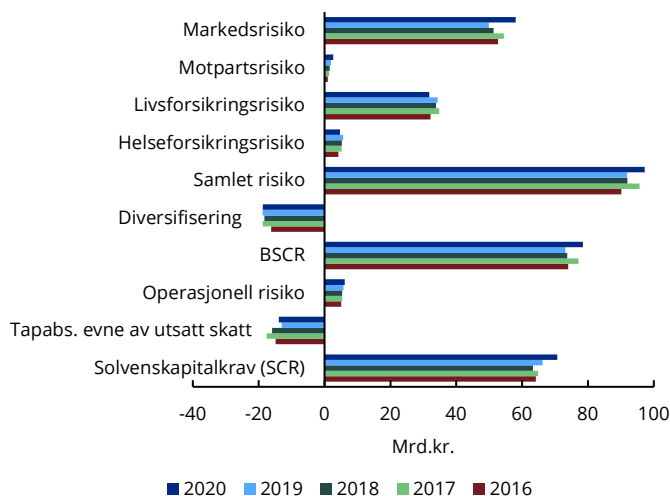
⁴ Alle kapitalkrav i dette kapittelet er netto kapitalkrav etter justering for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger. Det vil si at risiko som dekkes av kunden gjennom reduksjon av tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond eller annen fremtidig overskuddstildeling er holdt utenfor.

Figur 3.3 Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2020

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4 Bidrag til solvenskapitalkravet for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2020

Kilde: Finanstilsynet

Sammensetning av livsforsikringsforetakenes forsikringsforpliktelser

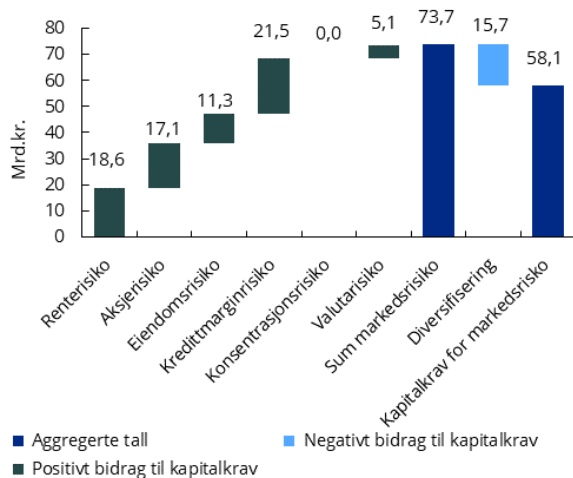
- Forsikring med overskuddsdeling (forsikring med garanterte ytelser), som består av ytelsespensjon og fripoliser, utgjorde 71 prosent av livsforsikringsforetakenes forsikringsforpliktelser ved utgangen av 2020 (målt etter prinsippene i Solvens II). Andelen fripoliseforpliktelser har økt de siste årene, mens forpliktelsene knyttet til annen privat, kollektiv ytelsespensjon har falt. Dette skyldes i stor grad at det utstedes fripoliser når bedrifter lukker sine ytelsesordninger og går over til innskuddspensjon.
- Andelen innskuddspensjon med investeringsvalg har økt betydelig de senere årene, fra 10 prosent ved utgangen av 2010 til 28 prosent ved utgangen av 2020.
- Helseforsikring utgjør i underkant av én prosent av de samlede forsikringsforpliktelsene.

Markedsrisiko

- Solvenskapitalkravet for markedsrisiko var 58,1 mrd. kroner for livsforsikringsforetakene samlet ved utgangen av 2020, opp fra 50 mrd. kroner ved utgangen av 2019. Kredittmarginrisiko (spreadrisiko) utgjorde det største bidraget til markedsrisiko for livsforsikringsforetakene, etterfulgt av renterisiko, se figur 3.5.
- Kredittmarginrisiko og renterisiko utgjorde henholdsvis 29 prosent og 25 prosent av samlet markedsrisiko før diversifisering, som er henholdsvis tre prosentpoeng høyere og tre prosentpoeng lavere enn året før.
- Aksjerisikoen ble redusert med 12 prosentpoeng til 23 prosent ved utgangen av 2020, mens eiendomsrisikoen utgjorde 15 prosent, som er en økning på 13 prosentpoeng fra året før. Kapitalkravet for eiendomsrisiko økte med 10 mrd. kroner i 2020. Hovedårsaken til økningen i eiendomsrisikoen og nedgangen i aksjerisikoen er endringer i regelverket fra og med andre kvartal 2020 som innebærer at investeringer i tilknyttede eiendomsselskaper ikke lenger behandles som aksjer i beregningen av solvenskapitalkravet for forsikringsforetakene, men som eiendomsrisiko.⁵
- Diversifiseringseffektene medførte en reduksjon i kapitalkravet for markedsrisiko på 21 prosent.

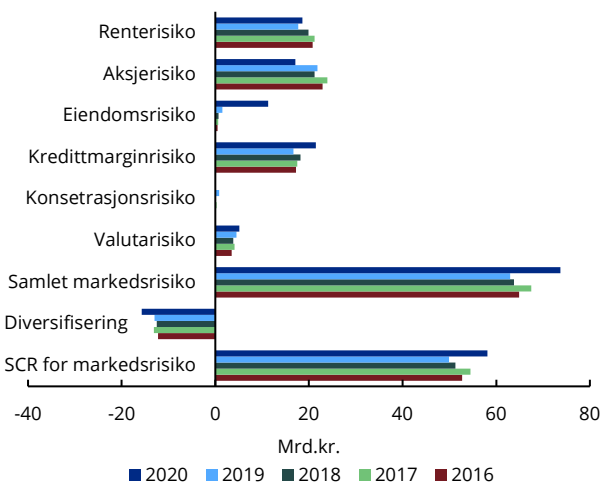
⁵ <https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2020/endringer-i-solvens-ii-regelverket/>

Figur 3.5 Bidrag til solvenskapitalkrav for markedsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2020

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.6 Bidrag til solvenskapitalkrav for markedsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2020

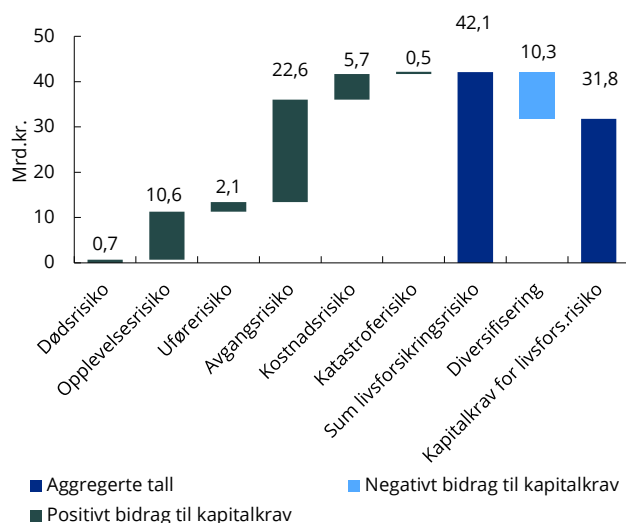

Kilde: Finanstilsynet

Livsforsikringsrisiko

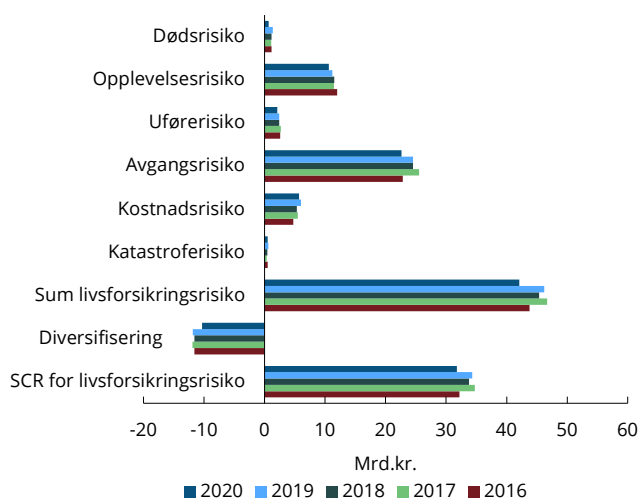
- Solvenskapitalkravet for livsforsikringsrisiko var 31,8 mrd. kroner for livsforsikringsforetakene samlet ved utgangen av 2020, noe lavere enn året før. Avgangrisiko, som omfatter risiko for at kundene flytter sine kontrakter, utgjorde den største forsikringsmessige risikoen, med 54 prosent av samlet livsforsikringsrisiko før diversifisering. Avgangrisiko gjelder produkter der midlene kunden får med seg ved flytting (flytteverdien) er høyere enn de forsikringstekniske avsetningene etter Solvens II, og gjelder blant annet produkter med investeringsvalg og ettårige risikoprodukter.
- Opplevelsesrisiko, som omfatter risiko for at de forsikrede lever lenger enn det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget har tatt høyde for, utgjorde 25 prosent av samlet livsforsikringsrisiko før diversifisering. Kapitalkravet for avgangrisiko og opplevelsesrisiko har begge økt med ett prosentpoeng fra utgangen av 2019.

Figur 3.7 Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsrisiko samlet per 31. desember 2020

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.8 Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2020

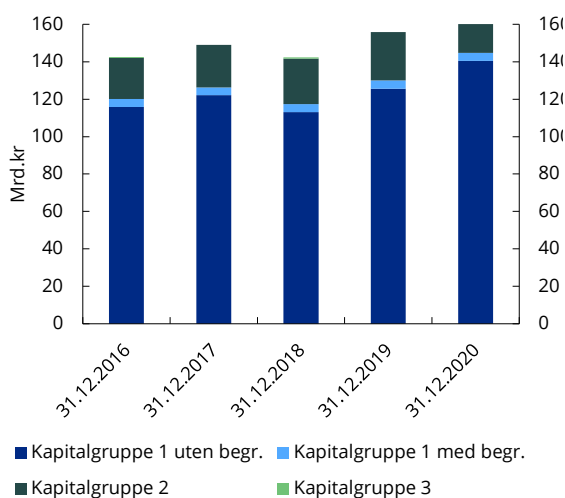

Kilde: Finanstilsynet

3.3 Solvenskapital

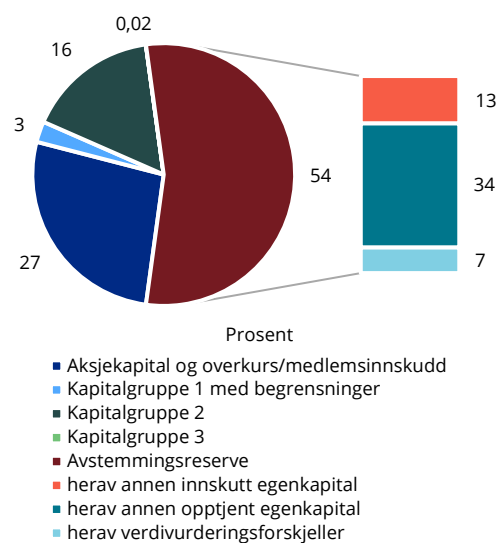
- For livsforsikringsforetakene samlet var solvenskapitalen 173 mrd. kroner ved utgangen av 2020, en økning på 11 prosent fra utgangen av 2019. Solvenskapitalen består i hovedsak av kapital i kapitalgruppe 1, se figur 3.9.

Figur 3.9 Sammensetning av solvenskapitalen for livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

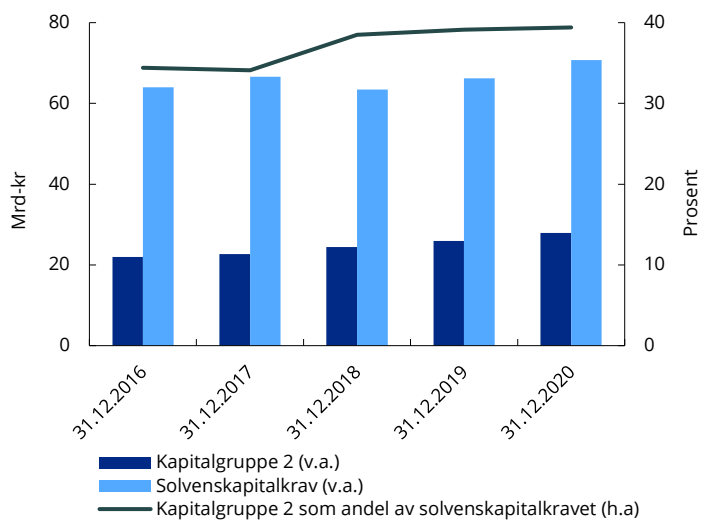
Figur 3.10 Inndeling av solvenskapitalen for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2020. I prosent av den samlede solvenskapitalen

Kilde: Finanstilsynet

- Sammensetningen av solvenskapitalen for livsforsikringsforetakene samlet illustreres også i figur 3.10. Kapital i kapitalgruppe 1 uten begrensninger, som omfatter aksjekapital og overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak (KLP) og avstemmingsreserven, utgjorde totalt 81 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2020.
- Aksjekapital og overkurs samt medlemsinnskudd utgjorde 27 prosent, mens avstemmingsreserven utgjorde 54 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2020, hvilket er tilnærmet uendret siden utgangen av 2019. Avstemmingsreserven består av annen innskutt egenkapital, annen opptjent egenkapital samt verdivurderingsforskjeller mellom regnskapsbalansen og Solvens II-balansen. Avstemmingsreserven vil være mer volatil enn øvrige kapitalposter, ettersom den blant annet reflekterer endringer i Solvens II-verdien av forpliktelsene.
- Kapitalposter som inngår i kapitalgruppe 1 med begrensninger (ansvarlige lån under overgangsbestemmelsen og fondsobligasjoner/hybridkapital) utgjorde kun 3 prosent av solvenskapitalen, uendret fra året før. Kapital i kapitalgruppe 2 utgjorde 16 prosent, også uendret fra året før.
- Kapitalgruppe 2 inkluderer ansvarlige lån som tilfredsstiller nærmere angitte kriterier, risikoutjevningfondet og supplerende kapital.
- Norske livsforsikringsforetaks samlede solvenskapital består av kapitalposter av god kvalitet, men samtidig har kapital i kapitalgruppe 2 økt fra 34 prosent av solvenskapitalkravet per 31. desember 2016 til 39 prosent ved utgangen av 2020, se figur 3.11.

Figur 3.11 Kapitalgruppe 2 som andel av solvenskapitalkravet

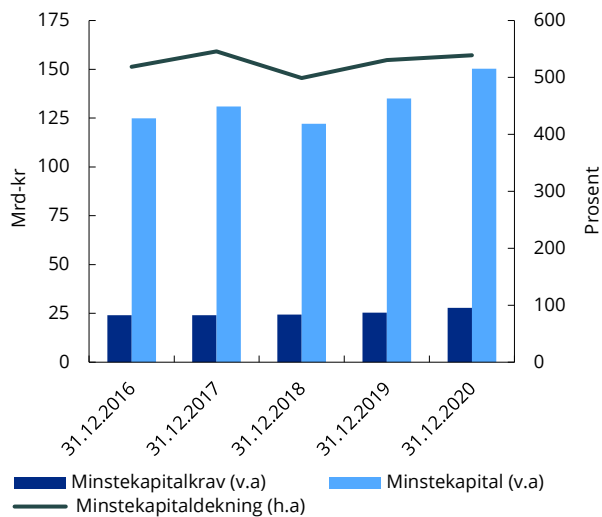

Kilde: Finanstilsynet

3.4 Minstekapitaldekning

- Minstekapitaldekningen til livsforsikringsforetakene økte med 8 prosentpoeng til 539 prosent i løpet av 2020, se figur 3.12.

Figur 3.12 Minstekapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

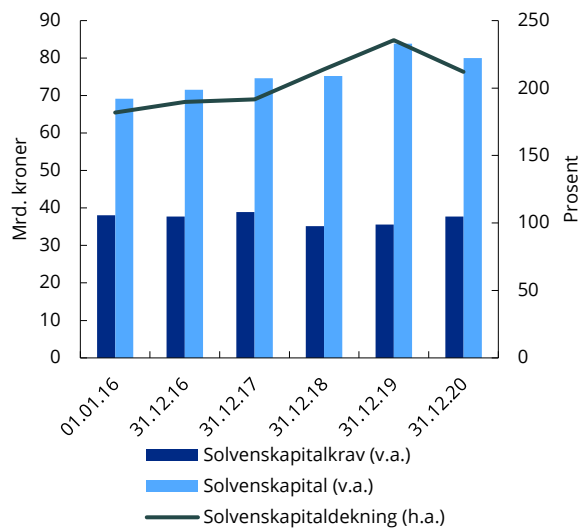
4 Skadeforsikring

Omtalen omfatter 49 foretak. Assuranceforeningen Gard, Assuranceforeningen Skuld og Gard M&E Insurance (Europe) AS har avvikende regnskapsår og er utelatt.

4.1 Solvenskapitaldekning

- Den samlede solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene var 212 prosent ved utgangen av 2020, 23 prosentpoeng lavere enn ved utgangen av 2019, se figur 4.1.⁶ Gjensidiges utbetaling av utbytte for 2019 i september 2020, som ikke var hensyntatt i årsrapporteringen for 2019, samt foretakets planlagte utbytte for 2020, som inkluderer et ekstraordinært utbytte fra salget av Gjensidige bank i 2019, bidro til nedgangen i solvenskapitaldekningen i 2020.

Figur 4.1 Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

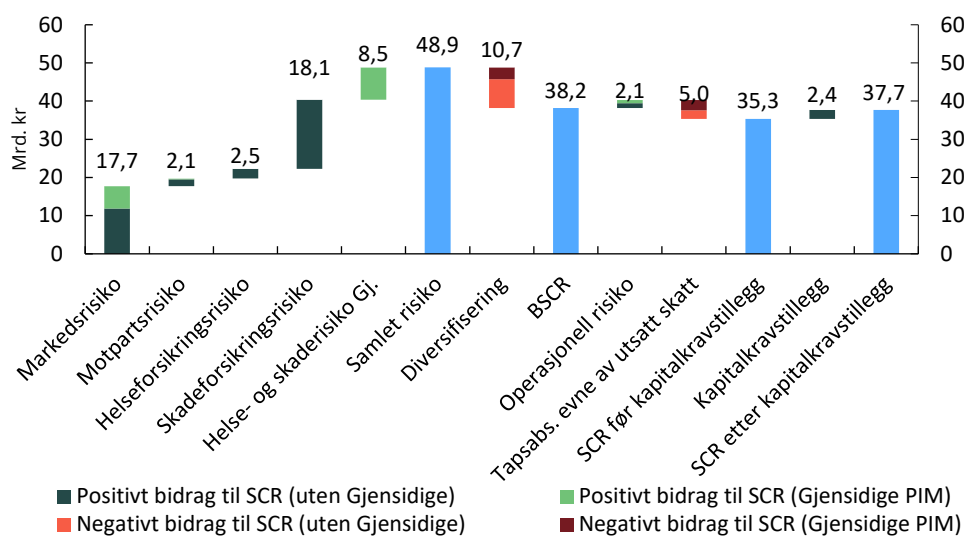
Kilde: Finanstilsynet

⁶ Solvens- og minstekapitaldekningen er lavere enn rapportert i kvartalsrapporteringen per fjerde kvartal 2020. Dette skyldes at flere foretak i tiden mellom kvartals- og årsrapporteringen har planlagt utbytter.

4.2 Solvenskapitalkrav

- Det samlede solvenskapitalkravet økte med 2,1 mrd. kroner i 2020 til 37,7 mrd. kroner per 31. desember 2020, se figur 4.1. Den største risikoen for skadeforsikringsforetakene samlet er forsikringsrisiko (skade- og helseforsikringsrisiko) som utgjorde 60 prosent av basiskravet til solvenskapital (BSCR) før diversifiseringseffekter og kapitalkravstillegg, se figur 4.2. Videre utgjorde markedsrisiko og motpartsrisiko henholdsvis 36 prosent og 4 prosent av BSCR før diversifiseringseffekter og kapitalkravstillegg.

Figur 4.2. Bidrag til solvenskapitalkravet for skadeforsikringsforetak per 31. desember 2020

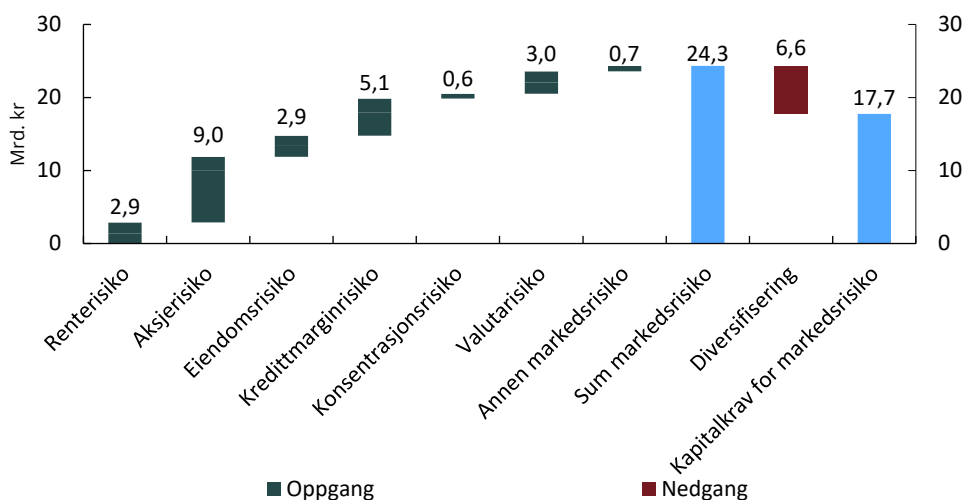
Kilde: Finanstilsynet

- Diversifisering medførte at BSCR for skadeforsikringsforetakene samlet var 22 prosent lavere enn summen av de partielle kapitalkravene for skadeforsikrings-, helseforsikrings-, motparts- og markedsrisiko. Operasjonell risiko utgjorde 6 prosent av solvenskapitalkravet før kapitalkravstillegg.
- Den tapsabsorberende evnen av utsatt skatt ga en reduksjon i solvenskapitalkravet tilsvarende 10 prosent av BSCR før diversifisering (og 13 prosent av BSCR etter diversifisering).

Markedsrisiko

- Samlet solvenskapitalkrav for markedsrisiko var 24,3 mrd. kroner før diversifiseringseffekter per 31. desember 2020. Skadeforsikringsforetakene har i hovedsak investeringer i rente- og aksjemarkedene, hvilket bidrar til at aksjerisiko og kredittmarginrisiko (spreadrisiko) utgjorde de største andelene av markedsrisikoen før diversifisering, med henholdsvis 37 prosent og 21 prosent, se figur 4.3. Netto renterisiko utgjorde 12 prosent av solvenskapitalkravet for markedsrisiko før diversifisering. For skadeforsikringsforetakene er renterisiko ved renteøkning større enn ved en rentenedgang.

Figur 4.3. Bidrag til kapitalkravet for markedsrisiko for skadeforsikringsforetakene per 31. desember 2020

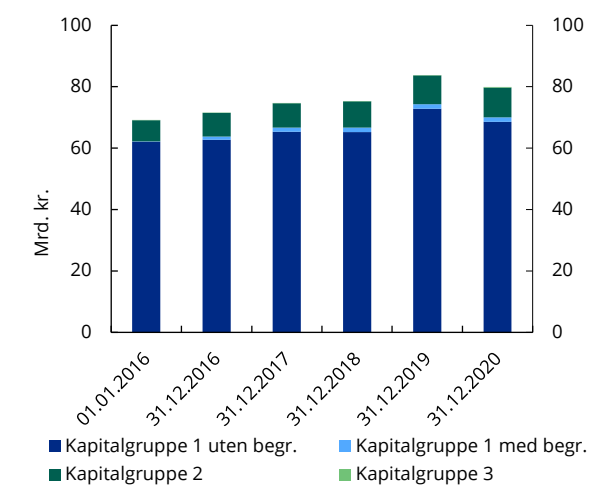

Kilde: Finanstilsynet

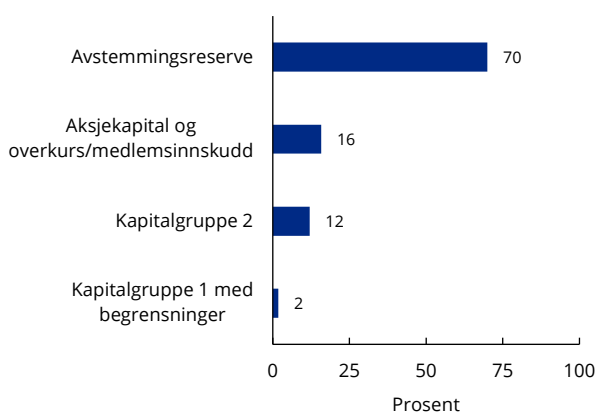
4.3 Solvenskapital

- For skadeforsikringsforetakene samlet var solvenskapitalen til å dekke solvenskapitalkravet 79,9 mrd. kroner ved utgangen av 2020, 3,9 mrd. kroner mindre enn ved utgangen av 2019, se figur 4.4. Nedgangen skyldes i hovedsak Gjensidiges utbetaling av utbytte for 2019 i september 2020. Gjensidiges planlagte utbytte for 2020 inneholdt et ekstraordinært utbytte som stammer fra salget av bankvirksomheten i 2019. I tillegg bidro andre skadeforsikringsforetaks planlagte utbytter for 2020 til nedgangen.
- Sammensetningen av solvenskapitalen for skadeforsikringsforetakene samlet er vist i figur 4.5. Det er små endringer fra 2019. Kapital i kapitalgruppe 1 uten begrensninger, som omfatter aksjekapital og overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak og avstemmingsreserven, utgjorde totalt 86 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2020. Aksjekapital og overkurs samt medlemsinnskudd utgjorde 12 prosent.
- Avstemmingsreserven utgjorde 70 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2020. Den består av annen innskutt egenkapital, annen opptjent egenkapital samt verdivurderingsforskjeller mellom regnskapsbalansen og Solvens II-balansen. Avstemmingsreserven vil være mer volatil enn øvrige kapitalposter, ettersom den blant annet reflekterer endringer i Solvens II-verdien av forpliktelsene.
- Kapitalposter som inngår i kapitalgruppe 1 med begrensninger (ansvarlige lån under overgangsbestemmelsen og fondsobligasjoner/hybridkapital) utgjorde kun 2 prosent av solvenskapitalen. Kapital i kapitalgruppe 2 (naturskadepapir og ansvarlige lån), utgjorde 12 prosent. Kun et fåtall av skadeforsikringsforetakene har rapportert solvenskapital i kapitalgruppe 3 (eiendeler ved utsatt skatt) og dette utgjør marginale beløp.

Figur 4.4. Sammensetningen av solvenskapitalen for skadeforsikringsforetakene samlet

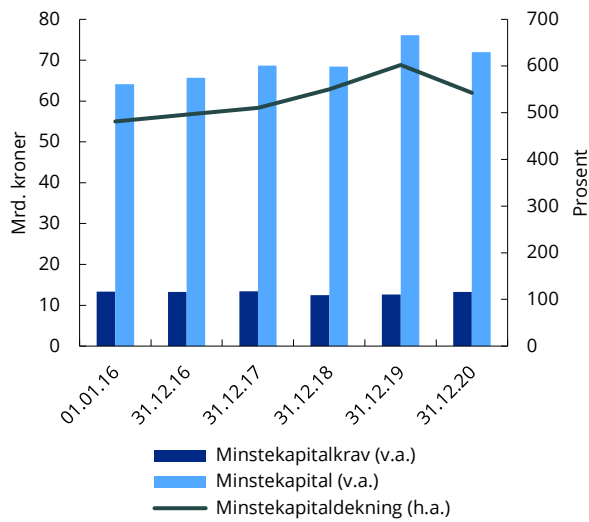
Figur 4.5. Inndeling av solvenskapitalen for skadeforsikringsforetakene samlet (i prosent av den samlede solvenskapitalen) per 31. desember 2020

4.4 Minstekapitaldekning

- Den samlede minstekapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene var 542 prosent per 31. desember 2020, 61 prosentpoeng lavere enn per 31. desember 2019, se figur 4.6.

Figur 4.6. Minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

5 Solvens II – regelverk og metodikk

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). I denne rapporten er dette referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak er i brudd med kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Solvenskapitalkravet beregnes i risikomoduler og undermoduler, hvor resultatene aggregeres opp til et samlet krav ved bruk av korrelasjonsmatriser, som reflekterer antatt samvariasjon mellom de ulike risikoene i stressede situasjoner. Risikoene som hensyntas er markedsrisiko, livsforsikringsrisiko, skadeforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Det foretas en justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt. Dette reflekterer at en del av tapene som oppstår vil kompenseres gjennom lavere utsatt skatteforpliktelse eller høyere utsatt skattefordel. For livsforsikringsforetak foretas det i tillegg en justering for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger. Dette reflekterer at en del av tapene som oppstår vil belastes kunden i form av lavere fremtidig bonus (f.eks. tap av tilleggsavsetninger), og dermed ikke direkte påvirker livsforsikringsforetakets kapital.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Ansvarlig kapital

Den ansvarlige kapitalen består av basiskapital og supplerende kapital. Basiskapitalen består av differansen mellom verdien av eiendelene og verdien av forpliktelser og eventuell ansvarlig lånekapital. Supplerende kapital er kapital som kan kalles inn for å dekke tap. Dette kan blant annet være innkalt, men ikke innbetalt kapital, garantier eller lignende. Supplerende kapital kan bare medregnes i den ansvarlige kapitalen når tilsynsmyndighetene har gitt eksplisitt godkjenning til dette.

Den ansvarlige kapitalen deles inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 er kapital av beste kvalitet og kan dekke ethvert tap til enhver tid. Dette omfatter aksjekapital, overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak og en avstemmingsreserve. Avstemmingsreserven beregnes med utgangspunkt i differansen mellom

eiendeler og forpliktelser på Solvens II-balansen der man gjør fradrag for kapitalelementer som allerede er medregnet som ansvarlig kapital for å unngå dobbelttelling. Avstemmingsreserven består av annen innskutt egenkapital og annen opptjent egenkapital i regnskapet med tillegg av forskjeller i verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser mellom Solvens II-balansen og regnskapsbalansen. Utover disse kapitalpostene er det enkelte kapitalposter som kan medregnes som kapitalgruppe 1, men med begrensninger. Dette gjelder ansvarlige lån som er omfattet av overgangsregelen og fondsobligasjonslån. Kapitalgruppe 2 er kapital av svakere kvalitet og inkluderer bl.a. ansvarlige lån som tilfredsstiller nærmere angitte kriterier (herunder løpetid på minimum 10 år), risikoutjevningfondet til livsforsikringsforetakene, naturskadekapital for skadeforsikringsforetak samt supplerende kapital. Dette er kapital som ikke nødvendigvis dekker ethvert tap (risikoutjevningfondet og naturskadekapital), den kan være tidsbegrenset (ansvarlige lån) og supplerende kapital må kalles inn for å dekke tap. Kapital i kapitalgruppe 3 er av svakest kvalitet og inkluderer blant annet utsatt skattefordel.

Det er krav til sammensetningen av solvenskapitalen og minstekapitalen. Minst 50 prosent av solvenskapitalkravet skal dekkes av kapital i kapitalgruppe 1. Det er også et krav om at kapitalposter i kapitalgruppe 3 maksimalt kan utgjøre 15 prosent av solvenskapitalkravet. Minstekapitalkravet kan kun dekkes av kapital i kapitalgruppe 1 og 2, hvorav kapitalgruppe 1 må utgjøre minst 80 prosent. I tillegg kan fondsobligasjonskapital og ansvarlige lån som omfattes av overgangsbestemmelsen utgjøre inntil 20 prosent av kapitalen i kapitalgruppe 1. Dette gjelder ved beregningen av både solvenskapital- og minstekapitaldekningen.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Av størst betydning for norske livsforsikringsforetak er overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, fra 2016 til 2032. Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger kan ha særlig stor betydning for foretak med en høy andel fripoliser, da disse vil få vesentlig høyere verdi på forsikringsforpliktelsene under Solvens II enn under Solvens I. Med et fallende rentenivå vil denne differansen øke, mens den reduseres ved et økende rentenivå.

